

Христиченко Ю.М., слухач
Житомирського регіонального
відділення навчально-наукового
інституту № 4 Національної
академії внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОВАДЖЕННЯ В СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Окремого дослідження з урахуванням чинного КУпАП потребує і питання необхідності удосконалення правового регулювання порушення справи про проступок проти громадського порядку. Якщо розглянути положення КУпАП, які відповідно до теоретичних уявлень регламентують порушення провадження у справі про проступок проти громадського порядку, то можна побачити, що процедура цього розслідування врегульована досить фрагментарно. Так, ст. 254 КУпАП встановлено, що про адміністративне правопорушення складається протокол. У ст. 256 визначено вимоги до протоколу, а у ст. 255 визначено осіб, уповноважених складати протоколи[1]. Ці норми не можна ототожнювати з порядком їх здійснення, вони лише регламентують окремі моменти відповідної діяльності. Загалом, у КУпАП відсутні норми, які регламентували б процесуальну діяльність, спрямовану на забезпечення прав учасників провадження (наприклад, порядок розгляду клопотання), на збирання і закріплення доказів тощо. Як наслідок, потребують регламентації дії, які мають здійснюватися на стадії порушення справи щодо проступків проти громадського порядку (попереднього з'ясування її обставин). Зазначена стадія обмежена визначенням порядку застосування примусових заходів, спрямованих на забезпечення провадження, у порядку складання протоколу про проступок.

Передусім, у процедурному законодавстві має бути визначено підстави та приводи порушення провадження. Єдиною фактичною підставою порушення провадження є наявність у діянні особи складу проступку проти громадського порядку. Проте самої лише фактичної підстави недостатньо для того, щоб провадження у справі розпочалося. Для цього необхідна ще й формальна, процесуальна підстава, тобто

інформація про правопорушення. Інакше кажучи, крім підстави, для порушення справи про проступок проти громадського порядку має бути ще й привід. Такими приводами в КУпАП слід, на нашу думку, визнати: письмові або усні звернення громадян; повідомлення посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій; повідомлення засобів масової інформації; повідомлення об'єднань громадян; безпосереднє виявлення проступку уповноваженою посадовою особою. Закріплення у законодавстві звернення громадян як приводу до порушення провадження стане однією з гарантій того, що їхні права будуть захищені.

Окремим аспектом необхідності удосконалення правового забезпечення провадження у справах про проступки проти громадського порядку на сьогодні, як свідчить практика, є той факт, що у зв'язку із перенавантаженням судів існують проблеми уникнення відповідальності за вчинення проступків через сплив строків, які передбачені законодавством для винесення постанови про проступок (вирішення справи по суті). У зв'язку з цим є доцільним збільшення деяких строків. Так, пропонуємо визначити, що стягнення за проступок проти громадського порядку може бути накладене не пізніше ніж через два місяці з дня вчинення проступку, а при проступку, що триває, - два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про проступки проти громадського порядку підвідомчі суду (судді), то стягнення може бути накладене не пізніше ніж через три місяці з дня вчинення проступку, а при проступку, що триває, - не пізніше ніж через три місяці з дня його виявлення. У разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але за наявності в діях порушника ознак проступку проти громадського порядку, стягнення за проступок може бути накладене не пізніше ніж через місяць з дня прийняття рішення про відмову в порушенні кримінальної справи або про її закриття.

Таким чином, охорона громадського порядку потребує створення комплексу правових норм, котрі регулюють у сфері адміністративної діяльності всю сукупність відносин як зовнішніх, так і внутрішньоорганізаційних, вона також передбачає правове виховання громадян, роз'яснення їм їхніх

конституційних прав та обов'язків, чинного законодавства, формування свідомого та сумлінного ставлення до законів.

Недоліком сучасного правового регулювання провадження у справах про проступки проти громадського порядку є наявність у більшості випадків у КУпАП лише загальних положень щодо порядку прийняття рішень уповноваженими посадовими особами, відсутність встановленої чіткої процедури розгляду таких справ. Нормативне окреслення провадження у справах про адміністративні правопорушення, як впливає з наведеного аналізу, спонукає до висновку про відсутність значної частини ознак процесуальної форми.

Ці факти негативно впливають на стан забезпечення прав та свобод громадян у сфері громадського порядку та, крім цього, допускають можливість діяти на власний розсуд відповідним уповноваженим органам, що іноді призводить до порушень прав і свобод людини та громадянина.

За таких обставин вбачається доцільним запровадження законодавчого акта, який би містив процесуальні аспекти провадження у справах про публічні проступки, а особливості провадження щодо проступків проти громадського порядку містив би Закон про громадський порядок[2], про необхідність прийняття якого було зазначено у попередньому підрозділі.

Список використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1984. - Додаток до № 51. - Ст. 1122 (із змінами та доповненнями).

2. Манжула А.А. Усовершенствование правового механизма регулирования производства по делам о совершении проступков против общественного порядка / А.А. Манжула // Социально-гуманитарный вестник России, Краснодар, издательство АНО «ЦСПИ «Премьер» . - 2013. - № 1. - С.293-301. - С. 300-301.